Beantwoording schriftelijke vragen artikel 44 Reglement van Orde

Kenmerk van de vraag	**:**	17-21
Datum indienen vraag	:	20 juli 2017
Naam vraagsteller	:	dhr. M.C. Buising (GBA)
Portefeuillehouder	:	dhr. H. Bruining
Ambtenaar	:	mw. A. Sijbesma
Datum akkoord college	:	12 september 2017
Bijlagen	:	Bijlage 1 – Memo betaalgedrag gemeente Achtkarspelen Bijlage 2 – Onderzoeksverslag betalen van facturen

Underwerp
Betaalgedrag gemeente Achtkarspelen

Op 20 juli 2017 heeft de GBA-fractie schriftelijke vragen gesteld over het betaalgedrag van de gemeente Achtkarspelen. Hieronder de vragen en de reactie daarop van het college:

Ynlieding
Uit een overzicht - door de minister van Economische Zaken verstuurd naar de Tweede Kamer - is gebleken dat van alle Friese gemeenten de gemeente Achtkarspelen de slechtste betaler is. Slechts 65 procent van de binnengekomen nota's werden tijdig voldaan. Dit ondanks de wettelijke verplichting dat overheden hun rekeningen binnen dertig dagen dienen te voldoen.

Fragen
1. Is het college het met ons eens dat het aardig is om als gemeente bovenaan de lijst te staan, maar niet op elke lijst?
2. Is en/of was het college bekend met dit betaalgedrag van de gemeente Achtkarspelen?
3. Is het college het met ons eens dat dit gedrag niet bijdraagt aan het vertrouwen in de lokale overheid?
4. Zijn er inmiddels maatregelen genomen om op korte termijn aan de wettelijke verplichting van dertig dagen te voldoen?
5. Mag er van worden uitgegaan dat deze problemen vanaf nu tot het verleden behoren?

Reaksje kolleezje

1. Als gemeente hebben we een voorbeeldpositie als het gaat om onze betaaldiscipline. Alle ondernemers, klein of groot, verwachten van ons dat we tijdig en zorgvuldig voldoen aan onze verplichting om binnen de wettelijke termijnen te betalen. Als organisatie willen we geen wedstrijd voeren om de koppositie op een lijst te bereiken. Het gaat ons om kwaliteit, zorgvuldigheid en daarmee tevredenheid van onze burgers en ondernemers.

2. Het college is bekend met het betaalgedrag van de gemeente. En daarbij kijkt ze niet alleen naar de gepubliceerde cijfers over het betaalgedrag van Friese gemeenten. Voor de gegevens over Achtkarspelen heeft de minister zich gebaseerd op een steekproef onder het MKB. En deze steekproef geeft een andere weergave – vaker negatief zoals aangegeven door de VNG – dan als wij als gemeente zelf een opgave hadden verstrekt. In plaats van deelname aan het landelijke onderzoek, heeft het college de afgelopen periode een interne evaluatie (op grond van artikel 213a gemeentewet, zie bijlage) uit laten voeren over de tijdigheid van onze betalingen aan crediteuren (jaar 2016). Ook

aspecten zoals rechtmatigheid, juistheid en zorgvuldigheid zijn daarin meegewogen. Daaruit blijkt dat 78% van de facturen binnen de wettelijke verplichting zijn betaald en zelfs meer dan 82% als we bijzondere situaties eruit filteren.
Sinds 2016 zijn organisatorische wijzigingen doorgevoerd in onze organisatie, zoals het voeren van drie financiële administraties, gezamenlijke inrichting van de financiële applicatie, gewijzigde budgethouders- en structuren. Deze achtergronden verklaren voor ons oorzaken van de (uiteenlopende) resultaten.

3. Wij zijn onaangenaam verrast door de publicatie, omdat dit een weergave geeft – op basis van een steekproef - van hoe (lokale) ondernemers ons betaalgedrag waarderen. Natuurlijk streven we daarin continu naar verbeteringen.

4. Er zijn allerlei ontwikkelingen die een positief effect gaan hebben op het betaalgedrag. Zo wordt er uitvoering stilgestaan bij de taken en verantwoordelijkheden van budgethouders, wordt de financiële applicatie onderzocht en doorontwikkeld, worden afspraken gemaakt over de ontvangst, registratie, doorzending en betaaldata van facturen. Bovendien richten we ons op de verplichting om per eind 2018 op basis van e-facturatie facturen te kunnen ontvangen en te behandelen. Als de formatie-uitbreiding op de financiële administratie gerealiseerd is, wordt door middel van extra applicatiebeheer nog meer ingezet op verbetering van processen & kennis.

5. U mag erop vertrouwen dat onze organisatie zich continu en op allerlei terreinen inzet om de bedrijfsvoering op orde te houden en waar mogelijk te verbeteren.

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris, burgemeester,

mr. drs. E.H.C. van der Laan G. Gerbrandy

Bijlage 1

MEMO

Onderwerp: betaalgedrag gemeente Achtkarspelen

Van: A. Sijbesma, teamopbouwer Administratie en Belastingen

Aan: raadsleden gemeente Achtkarspelen

Datum: 25 juli 2017

Underwerp

Betaalgedrag gemeente Achtkarspelen

Memo

Deze memo heeft als doel raadsleden te informeren over het betaalgedrag van de gemeente en over de resultaten van een andere (interne) evaluatie over ons betaalgedrag. Dit evaluatieverslag is als bijlage meegestuurd. Ook wordt in deze memo weergegeven welke actuele onderwerpen hierop een positieve invloed (gaan) hebben.

Ynlieding

Uit een overzicht – door de minister van Economische Zaken verstuurd aan de Tweede Kamer – is gebleken dat de gemeente Achtkarspelen 65 % van de ontvangen facturen binnen de wettelijke termijn van 30 dagen heeft betaald, zo blijkt uit een steekproef onder het MKB (gebaseerd op gegevens die Dun & Bradstreet beschikbaar heeft).

De steekproef laat zien dat 35% van de ontvangen facturen niet binnen 30 dagen is betaald en dat de gemiddelde betalingstermijn van facturen 31 dagen bedraagt.

Arguminten

Het college Achtkarspelen heeft de afgelopen maanden op grond van artikel 213a Gemeentewet een interne evaluatie laten uitvoeren naar haar betaalgedrag. In het verleden zijn hierover vaker vragen gesteld. Belangrijke resultaten uit dit evaluatieverslag "betalen van facturen" zijn:

- Inclusief alle bijzonderheden wordt er in 78% van de facturen op tijd betaald;
- Exclusief de bijzonderheden wordt 82% van de facturen op tijd betaald;
- 18% van de facturen wordt niet op tijd betaald;
- Gemiddelde tijdsduur van de betaaltermijn is 29 dagen;
- Door de samenwerking zijn de facturen intern langer onderweg, voordat ze worden ingeboekt;
- Het jaar 2016 is door alle omstandigheden een lastig jaar geweest.

Deze uitkomsten laten een positievere analyse zien van ons betaalgedrag over 2016. Bovendien een weergave waar de financiële administratie en budgethouders zich beter in herkennen. Op belangrijke onderdelen, zoals het percentage dat op tijd betaald wordt en de gemiddelde betalingstermijn, zijn de percentages gunstiger dan de publicatie van de Leeuwarder Courant.

Uiteraard zien we als organisatie oorzaken die van invloed zijn op ons betaalgedrag:

- De tijd die tussen de factuurdatum van een crediteur en onze ontvangstdatum/ registratiedatum ligt;
- De tijd die er ligt tussen de ontvangst van facturen in Buitenpost en de registratie in de financiële applicatie door de financiële administratie;
- Het voeren van meerdere administraties, met elk hun eigen begroting, geldstromen en budgethouders en het sinds 2016 wegwijs worden van de organisatie met die nieuwe realiteit;
- In sommige gevallen onduidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden van budgethouders;
- Instellingen in de financiële applicatie als het gaat om betaalbaar stellen van facturen.

Ferfolchtraject

Als organisatie streven we naar continue verbeteringen. De oprichting van de werkmaatschappij heeft op het terrein van bedrijfsvoering veel impact (gehad). We zijn ons bewust welke invloed te laat betalen heeft op kleine – maar ook grote - ondernemers. Een deel van de "te laat betaalde facturen" is door ons te beïnvloeden. Met dat scherp voor ogen hebben we het volgende opgestart, of zelfs al gerealiseerd:

- Project budgethouderschap met enerzijds vastgestelde uitgangspunten over taken/verantwoordelijkheden en anderzijds het vergroten van het bewustzijn daarover;
- Project planning en control cyclus;
- De standaard (ingestelde) betalingstermijn - na akkoord budgethouder en na eindcontrole van de administratie– te verkorten;
- Geen handmatige maar automatische herinneringen sturen aan budgethouders indien ze facturen te lang onbehandeld laten;
- Project E-facturatie (verplicht per november 2018) en digitalisering van facturen.

Met deze memo vertrouw ik er op uw vragen en onduidelijkheden te hebben beantwoord. En u een reëler en eerlijk(er) beeld te hebben gegeven over ons betaalgedrag. U mag er op vertrouwen dat de organisatie zich inzet om ook hierin nog beter te worden.

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris,	burgemeester,
mr. drs. E.H.C. van der Laan	G. Gerbrandy

Bijlage 2

Betalen van facturen

(onderzoek ikv artikel 213a van de gemeentewet)

2017

verslag

achtkarspelen
GEMEENTE

Jochem Jan Zijlstra

Medewerker concerncon-trol

14-7-2017

Inhoudsopgave

1 Inleiding

1.1 Aanleiding 2
1.2 Onderzoeksvragen 2
1.3 Onderzoeksmethode 2
1.4 Inkadering 2

2. Bevindingen

2.1 Beleid 3
2.2 Proces betalen van facturen 3
2.3 Uitvoering van het proces m.b.t.: 3

2.3.1 Doeltreffendheid
2.3.2 Doelmatigheid
2.3.3 Rechtmatigheid

3. Conclusies

4. Aanbevelingen

1 Aanleiding

Gemeenten komen met enige regelmaat in het nieuws met de melding dat het te lang duurt voordat facturen betaald worden. Dat geeft een beeld over de gemeente en leidt tot vragen in de gemeenteraad. Het college wil nu weten in hoeverre dat nieuws klopt.

1.2 Onderzoeksvragen

Om het onderzoek gestructureerd uit te voeren is de centrale vraag uitgewerkt in een aantal onderzoeksvragen. Deze vragen zijn:
- Wat is het beleid van de gemeente m.b.t. het betalen van facturen?
- Wat is de opzet van de interne organisatie m.b.t. het betalen van facturen?
- Hoe functioneert de interne organisatie m.b.t. het betalen van facturen?
- Hoe is de kwaliteit van betalingen m.b.t.:
    - Juistheid
    - Volledigheid
    - Tijdigheid
- Hoe ziet het proces m.b.t. het betalen van facturen er uit?
- Hoe is (de uitvoering van) de facturen m.b.t.:
    *Doelmatigheid
    *Doeltreffendheid
    *Rechtmatigheid
- Welke verbeteringen zijn er mogelijk

In het volgende hoofdstuk worden deze vragen beantwoord, in hoofdstuk drie worden conclusies getrokken en in hoofdstuk vier worden aanbevelingen gedaan.

1.3 Onderzoeksmethode

Het onderzoek vindt plaats door literatuuronderzoek, interviews en gesprekken. Van de interviews worden verslagen gemaakt, die vertrouwelijk worden behandeld en alleen bestemd zijn voor de geïnterviewde en onderzoeker.

1.4 Inkadering

Het onderzoek vindt plaats in het kader van artikel 213a van de gemeentewet. Het gaat daarbij om een oordeel te vormen over de huidige doelmatigheid en de doeltreffendheid en niet c.q. veel minder om oorzaken te achterhalen. De blik is naar voren gericht, dus op het verbeteren van onvolkomenheden en gevonden tekortkomingen.
Het onderzoek richt zich op het betalen van facturen in de gemeente Achtkarspelen in 2016.

2 Bevindingen

2.1 Beleid

Het bestuur van gemeente Achtkarspelen heeft in 2011 in een nota omtrent de betaaltermijnen van de facturen vastgesteld dat de wettelijke termijn van 30 dagen wordt gehanteerd.

Uit het onderzoek blijkt dat de betaaltermijnen van de facturen grotendeels binnen de wettelijke termijnen van 30 dagen worden voldaan.
Interpretatie van de uitkomsten is onder meer afhankelijke van de wijze waarop de betalingstermijn wordt gemeten. Het onderzoek is uit gegaan van het verschil tussen de betaaldatum en de factuurdatum. In 2016 zijn er in totaal 7081 facturen betaald voor de gemeente Achtkarspelen, hierbij is geen rekening gehouden met de facturen van de werkmaatschappij noch van de dragende organisatie Tytsjerksteradiel. Hieronder volgt een overzicht van de in 2016 betaalde facturen:

Termijn binnen 7 dagen:	2%, het betreft 168 facturen
Termijn binnen 14 dagen:	16%, het betreft 1.086 facturen
Termijn binnen 21dagen:	29%, het betreft 2.041 facturen
Termijn binnen 1 mnd:	31%, het betreft 2.162 facturen
Termijn binnen 2 mnd:	17%, het betreft 1203 facturen
Termijn binnen kwartaal:	3%, het betreft 218 facturen
Termijn groter kwartaal:	2%, het betreft 185 facturen

Binnen de wettelijke termijn betaalde de gemeente Achtkarspelen in 2016 78% haar facturen.

"Te laat",

Er is een deel van de deze facturen die niet op tijd worden betaald. Dit is goed uit te leggen, aangezien er een aantal dagen tussen de factuurdatum en ontvangstdatum. Daarnaast zijn er facturen van gesubsidieerde instellingen. Deze sturen eenmaal per jaar een factuur en krijgen dan bijv. maandelijks een bedrag uit betaald. Hierbij is dan wel de eerste termijn binnen 30 dagen betaald, maar de overige maanden (11) zijn we buiten de wettelijke termijnen, oftewel "te laat".

In het proces van betalen en vooral goedkeuren van de facturen door de budgethouders lijkt er erop dat er te weinig bewustwording is dat er achter elke factuur een bedrijf/ondernemer zit welke graag binnen de gestelde termijn de vergoeding ontvangt voor zijn bewezen diensten. De facturen liggen soms 2 weken of langer ter beoordeling van de budgethouder. Bij de overdracht tussen diverse afdelingen lijkt de communicatie tussen de budgethouders in dit proces ook niet optimaal, waardoor in de overdracht van de factuur er dagen tot weken verloren gaan.

"Gemiddelde tijdsduur"

Gemiddeld betalen we onze facturen in 29 dagen ten opzichte van de factuurdatum. Het proces van het moment dat de factuur binnenkomt totdat de factuur betaald wordt, bedraagt 28 dagen. Dit is inclusief alle bijzonderheden. Als we deze bijzonderheden eruit filteren betalen we meer dan 82% van onze facturen binnen 30 dagen en 90% binnen 40 dagen.

"Zonder einddatum"
Er is een minimaal deel (0,3%) van deze facturen die in het proces nog niet zijn afgewikkeld. Dit komt voornamelijk doordat het creditnota's zijn. Hierbij is per instantie afspraken over gemaakt of het teruggeboekt of verrekend wordt met een volgende nota.

"2016"
De omstandigheden in het jaar 2016 waarover het onderzoek gaat is voor de afdeling "administratie en belastingen" een heftig jaar geweest. Het team is pas halverwege 2016 gezamenlijk gehuisvest in Burgum.
In 2016 kreeg de afdeling te maken met 3 administraties, namelijk die van Achtkarspelen, Tytsjerksteradiel en die van de werkmaatschappij. Binnen die werkmaatschappij werkte de afdeling ook al met deeladministraties. Door alle administratie op de afdeling te bundelen was er een toename van facturen, onderlinge verrekeningen, meerdere rekenschema's en complexe budgetroutes. Ook de planning en control-cyclus moest over drie administraties verlopen, wat resulteerde in drie begrotingen en drie jaarrekeningen.
Daarnaast was de afdeling onderhevig aan een intensief inrichting- en conversietraject om de drie administraties naar één financieel pakket over te brengen. Hierbij was ook een scholingstraject voor een aantal medewerkers. Dit is overigens wel de belangrijkste voorwaarde geweest voor de harmonisatie.

2.2 Proces betalen van facturen

Het proces van de betaling van facturen bestaat uit een aantal stappen. In deze processtappen is de afdeling afhankelijk van andere afdelingen en de bijbehorende budgethouders.
De processtappen zijn hieronder schematisch weergegeven:

Binnenkomst post/mail -> registratie -> akkoord -> betalingen

De post komt op het gemeentehuis van Achtkarspelen, te Buitenpost, binnen en wordt intern doorgestuurd naar de afdeling "administratie en belastingen" welke gevestigd is in Burgum. Hierdoor zitten er een aantal dagen tussen de ontvangst van de facturen en het registreren van de documenten.

2.3 Uitvoering van het proces:

2.3.1 Doeltreffendheid

In 2016 zijn de doelen om binnen de wettelijke en afgesproken termijnen te betalen, grotendeels gerealiseerd. De afwijkingen worden in de conclusie besproken.

2.3.2 Doelmatigheid

Bij de afdeling administratie en belastingen is het proces leidend. Binnen dit proces komt de post binnen op het gemeentehuis te Buitenpost en wordt intern doorgestuurd naar de afdeling. Dit onderdeel van het proces kan doelmatiger worden ingericht.

2.3.3 Rechtmatigheid

De uitvoering van het proces vindt niet binnen de wet- en regelgeving plaats. Niet alle facturen worden binnen de wettelijke termijnen voldaan.

3. Conclusies

Vanuit de bevindingen kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Inclusief alle bijzonderheden wordt er in 78% van de facturen op tijd betaald
- Exclusief de bijzonderheden wordt 82% van de facturen op tijd betaald
- 18% van de facturen wordt niet op tijd betaald
- Gemiddelde tijdsduur van de betaaltermijn is 29 dagen
- Door de samenwerking zijn de facturen intern langer onderweg, voordat ze worden ingeboekt
- Het jaar 2016 is door alle omstandigheden een lastig jaar geweest
- Er is een prima prestatie geleverd door de crediteurenadministratie en de budgethouders

4. Aanbevelingen

Op basis van de conclusies die hierboven zijn beschreven worden de volgende aanbevelingen gedaan:

1) Bewustwording; bij de budgethouders dient de bewustwording vergroot te worden dat achter elke nota ook een klant zit en met eerder handelen vanuit de budgethouder de betaaltermijn verkort kan worden.
2) Communicatie: onderling tussen budgethouders kan er meer overleg zijn indien een nota op een andere "afdeling" thuishoort.
3) Proces postverwerking: Binnen het proces postverwerking kan men overwegen om de post in Buitenpost te digitaliseren bij binnenkomst en deze digitaal naar de afdeling te verzenden.